

CODI DE CONDUCTA PER A LA PROTECCIÓ DE MENORS I ADULTS EN SITUACIÓ DE VULNERABILITAT

1. INTRODUCCIÓ

La Federació de Centres Juvenils Don Bosco de Catalunya (d'ara endavant Federació), amb seu a Barcelona, és una entitat amb personalitat jurídica, que realitza una missió educatiu-pastoral en favor dels infants, adolescents i joves. Agrupa un conjunt d'obres educatives anomenades centres juvenils.

Molts dels destinataris d'aquesta missió són infants i adolescents, menors d'edat, i també adults en situació de vulnerabilitat. Considerem menors d'edat a les persones menors de 18 anys; i adults en situació de vulnerabilitat, a les persones d'almenys 18 anys d'edat que, per raons de diversitat funcional, edat, malaltia, el context en el qual es troba o a conseqüència de la iniquitat social (raça, gènere, religió, procedència, ingressos econòmics...), pot necessitar suport per a protegir-se a si mateixa de potencials danys, situacions d'explotació o abús de poder.

L'estil educatiu salesià es fonamenta en el Sistema Preventiu de Don Bosco. Aquest sistema està basat en l'amor com a força alliberadora, la raó des de la racionalitat en les propostes educatives i la religió sustentada en la fe en Déu com a dador de sentit. Totes les persones que formen la comunitat educativa, salesians, salesianes i seglars, dels Centres Juvenils, estan cridades a desenvolupar aquest sistema per a la promoció integral dels nens i joves a elles confiades.

Des d'aquest esperit preventiu, s'ofereix el present Codi de Conducta, amb la intenció que en les presències educatiu-pastorals de la Federació, tant la comunitat educativa com tota persona en contacte amb menors i adults en situació de vulnerabilitat es comprometin a garantir-los un espai segur, un tracte digne i un ambient positiu de creixement personal integral.

2. PRINCIPIS I NORMES

2.1.- El present Codi de Conducta afecta a la Federació en sí, i a quantes persones contribueixen a aconseguir les seves finalitats i participen, directa o indirectament, en les activitats amb menors i adults en situació de vulnerabilitat. És obligatori i vinculant per a tots ells, sent exigible el seu compliment i sancionable el seu incompliment amb l'adopció de les mesures disciplinàries corresponents.

2.2.- El centre de tota actuació de la Federació són els infants, adolescents i joves destinataris de la missió educativa, la seva felicitat personal i la seva maduració integral. L'entitat vol ser per als menors i adults en situació de vulnerabilitat un lloc segur on se sentin protegits i defensats contra tota agressió o perill i on es respectin la seva dignitat, intimitat i drets. Com a conseqüència, la Federació assumeix el compromís de "Tolerància Zero" cap a tota possible conducta de maltractament o abús sexual a menors i adults en situació de vulnerabilitat, sent la primera a perseguir aquests comportaments quan es produeixin, i a denunciar-los davant les autoritats competents.

2.3.- En la relació amb els menors i els adults en situació de vulnerabilitat, s'han de **promoure** els següents comportaments específics:

- a) El tracte amb respecte i dignitat, generant un ambient de no-discriminació per motiu o de raça, color, nacionalitat, origen social, edat, orientació sexual, ideologia, religió o qualsevol altra condició personal, física o social.

b) La vigilància en ordre a impedir i informar de qualsevol mena de maltractament, abús o assetjament, independentment de qui pogués causar-ho.

c) La promoció del bon tracte amb els menors i adults en situació de vulnerabilitat sent referents positius per a ells, motivant la seva participació, respectant el seu espai personal i el seu dret a la intimitat així com la privacitat de les seves dades i identitat, enfortint relacions d'estima segures, estable i positiu; afavorint hàbits de vida saludables, tant a nivell físic com psicològic i emocional; promovent dinàmiques cooperatives, fomentant la resolució pacífica dels conflictes i la comunicació interpersonal.

2.4.- En la relació amb els menors i adults en situació de vulnerabilitat, estan **prohibits**, els següents comportaments específics que poden ser catalogats com **maltractaments i abusos de poder**:

a) L'ús d'insults, paraules inadequades o agressives en la seva presència, així com conductes, actituds o comentaris que puguin incitar a l'odi o estigmatitzar a les persones.

b) Els comportaments violents, hostils o amenaçadors a nivell físic i verbal, tant entre iguals com en forma ascendent o descendent (adult-menor o menor-adult), així com les dinàmiques basades en el desequilibri de poder físic, psíquic o emocional.

c) Permetre, promoure o incentivar el consum de substàncies nocives (alcohol, tabac, drogues, ...) i l'accés o exposició a continguts (en viu o multimèdia) que mostrin maltractaments (físics, sexuals, psíquics, ...) que siguin potencial o realment perjudicials i que puguin fer-los mal.

2.5.- Com a mesures preventives de possibles **abusos sexuals**, hauran d'**evitar-se** en la relació amb menors i adults en situació de vulnerabilitat, els següents comportaments específics:

a) L'estar tot sol, en espais tancats, sense visibilitat des de l'exterior o apartat del grup, amb un menor o adult en situació de vulnerabilitat, excepte si hi ha una autorització pròpia dels qui desenvolupin tasques en programes que precisin habitualment un treball individual, havent-lo d'especificar prèviament en el corresponent document de Compromís. L'ús de vehicles particulars es realitzarà amb l'avís previ a la persona responsable del projecte i anant dos adults en aquest vehicle, com a mesures per a minimitzar riscos.

b) La presència innecessària i injustificada davant menors i adults en situació de vulnerabilitat en activitats que precisen un grau d'intimitat (per exemple, banys, vestuaris, dutxes, pernoctacions, ...). Quan la urgència del cas el requereixi (per exemple, una cura o atenció mèdica urgent), s'atendrà els que els serveis sanitaris o el 112 indiquin, informant els representants legals i responsables.

c) La vulneració de l'estipulat en la Llei orgànica de Protecció de Dades pel que fa a la realització en dispositius particulars i sense el permís corresponent de fotos o enregistraments d'activitats de la casa, tant dins com fora d'aquesta, en la qual apareguin menors i adults en situació de vulnerabilitat, i menys encara la seva conservació i divulgació en xarxes socials o la seva cessió a tercers.

2.6.- Estan **prohibits**, en la relació amb els menors i adults situació de vulnerabilitat, els següents comportaments específics que poden ser catalogats com **abusos sexuals**:

a) Les relacions personals exclusives i excloents, justificades des d'una suposada amistat entre educador/a i educands, o servint-se de l'autoritat que es tenen sobre ells o les amenaces o xantatges per a mantenir aquest tipus de relació.

b) Els contactes físics inapropiats, envaint la seva intimitat o faltant al respecte degut al seu propi cos.

c) Mantenir en la seva presència una conducta eròtica, exhibicionista o sexualment provocadora i contrària al pudor.

d) Les relacions sexuals de qualsevol tipus amb ells.

e) La utilització o exposició d'imatges de tipus sexual o pornogràfica, tot i no intencionada i es produeixi en instruments propis.

f) El contacte personal amb elles/os fora de les activitats pròpies de la presència educativa amb intencionalitat contrària als principis i comportaments del present Codi de Conducta (per exemple, mitjançant trucades de telèfon, missatgeria virtual, xarxes socials,...).

3. MESURES PEL CUMPLIMENT

S'estableixen les següents **mesures pel compliment d'aquest Codi de Conducta**:

3.1.- La **difusió** d'aquest. Romandrà publicat a les xarxes internes i externes i serà objecte de les adequades accions de comunicació i formació, sent els principis de transparència i sensibilització per a la seva oportuna comprensió i posada en pràctica.

3.2.- La signatura, per part de tota la comunitat educativa, d'un document de **Compromís** de coneixement, adhesió i respecte d'aquest codi, que s'incorporarà al seu expedient. Així mateix, s'ha de presentar, prèviament a la seva incorporació a la teva tasca educativa, el certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals.

3.3.- La forma, per part de les persones destinatàries, d'un document de **Compromís** de coneixement, adhesió i respecte d'aquest codi.

3.4.- Les funcions de supervisió, vigilància i **control** del compliment del present Codi de Conducta, per mitjà dels òrgans personals i col·legiats, la identitat i les funcions dels quals s'especifiquen en el Protocol corresponent.

3.5.- El **Canal de Denúncia**, a fi de comunicar les conductes que puguin implicar la comissió d'alguna irregularitat o d'algun acte contrari a la legalitat o a les normes d'actuació d'aquest Codi, o per a consultar dubtes que poguessin sorgir sobre la seva interpretació.

3.6.- El **deure de denunciar**. Tota persona de la Federació té l'obligació d'informar al responsable corresponent, de qualsevol sospita fonamentada, acte o queixa relativa a la vulneració del present Codi de Conducta en qualsevol dels seus principis o normes.

3.7.- El **protocol de Actuació**, que indicarà de manera clara i unívoca els passos a seguir a cada denúncia de conductes contràries als preceptes d'aquest Codi de Conducta per a la Protecció de menors i adults en situació de vulnerabilitat.

El **compliment** de les disposicions d'aquest Codi forma part essencial de les obligacions contractuals de les persones contractades i del voluntariat de la Federació en tots els seus ambients i serveis educatius, de manera que, sense perjudici de qualsevol altra responsabilitat al fet que pogués donar lloc, el seu incompliment pot motivar l'adopció de les sancions disciplinàries corresponents.